

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

System identyfikacji i rejestracji zwierząt Nowa ustawa - konie

Ustawa z 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zastąpiła ustawę z 2 kwietnia 2004 r, z czym wiąże się szereg zmian w identyfikacji zwierząt.

- Zgodnie z przepisami prowadzenie centralnej bazy danych, obejmującej m.in. koniowate, zostało powierzone Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
- Dokonywanie opisu koniowatego oraz wydawanie dokumentu identyfikacyjnego koniowatego pozostają w kompetencjach związków hodowców koni, podmiotów uznanych do prowadzenia odpowiednich ksiąg hodowlanych, które przekazują dane o dokumencie identyfikacyjnym do komputerowej bazy danych prowadzonej przez ARiMR.
- Czynności związane z identyfikacją koniowatego są wykonywane przez osoby zatrudnione w związkach hodowców/podmiotach prowadzących księgi stadne, posiadających uprawnienia do identyfikacji, lekarzy weterynarii lub osoby posiadające uprawnienia, które zawarły ze związkiem hodowców koniowatych/podmiotem prowadzącym księgi stadne, pisemną umowę dotyczącą wykonywania tych czynności.
- Związek hodowców koniowatych za wykonanie czynności związanych z identyfikacją koniowatego może pobierać wynagrodzenie pokrywające co najmniej koszty wykonania tych czynności oraz koszty zniszczenia unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego po zwróceniu go związkowi hodowców koniowatych, który go wydał.
- Koszty związane z identyfikacją oraz wydaniem unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego ponosi właściciel lub posiadacz koniowatego (w zależności od umowy, jaką pomiędzy sobą zawrą).

Na co należy zwrócić szczególną uwagę?

Ustawa wprowadza definicje właściciela koniowatego i posiadacza koniowatego.

- Właściciel koniowatego – oznacza osobę fizyczną lub prawną / osoby fizyczne lub prawne posiadającą / posiadające prawo własności do zwierzęcia koniowatego
- Posiadacz koniowatego – „podmiot” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która odpowiada za koniowate, w tym w ograniczonym czasie (z wyłączeniem lekarzy weterynarii).

Istotne jest, że podmiot zajmujący się zwierzęciem koniowatym (posiadacz), który nie jest właścicielem ani jednym z właścicieli tego zwierzęcia, działa zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu (*Art. 3 Rozporządzenia UE 2021/963*) w imieniu właściciela lub przedstawiciela właścicieli zwierzęcia koniowatego i w porozumieniu z tym właścicielem lub przedstawicielem.

Jakie obowiązki na posiadaczy i właścicieli koniowatych wprowadza ustawa?

Posiadacze zwierząt koniowatych dotychczas nieewidencjonowanych przez Agencję byli zobowiązani – oprócz wystąpienia o nadanie statusu producenta – do zarejestrowania siedziby stada koniowatych oraz zgłoszenia zwierząt w terminie **3 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy.

- Zaleca się by właściciel wystąpił do ARiMR, wypełniając wniosek o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta. Dzięki temu otrzyma dostęp do Komputerowej Bazy Danych ARiMR, wgląd do danych swoich koni oraz możliwość składania zgłoszeń dotyczących koniowatego.
- Posiadacz koniowatego, czyli podmiot prowadzący stajnię, pensjonat, zobowiązany jest oprócz wystąpienia o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta i zarejestrowania siedziby stada do zgłoszenia numerów UELN wszystkich koniowatych, które w jego stajni przebywają.
- Numer producenta nadaje się zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Informacje o sposobie i zasadach wpisu podmiotów do ewidencji producentów dostępne są na stronie www.gov.pl/web/arimr/ewidencja-producentow.
- Zgodnie z art. 65 ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, posiadacz koniowatego **miał 3 miesiące** (od wejścia w życie ustawy) **na uzyskanie nr identyfikacyjnego EP** (o ile do tej pory nie był ewidencjonowany przez ARiMR jako beneficjent programów pomocowych udzielanych przez ARiMR, czy posiadacz zwierząt innych gatunków) oraz zgłasza kierownikowi biura powiatowego ARiMR

miejsce, w którym przebywają zwierzęta, w celu zarejestrowania i nadania **numeru siedziby stada**, w której utrzymuje koniowate. Obecnie rejestracji działalności (siedziby stada) należy dokonać zgodnie z art. 15 ustawy nie później niż w dniu wprowadzenia do niej pierwszego zwierzęcia oraz zgłosić zwierzęta do komputerowej bazy danych.

Istotnym działaniem było pierwsze zgłoszenie koniowatych do rejestru przebywających w siedzibie stada (typ zdarzenia *przypisanie do działalności*), która jest miejscem stacjonowania koniowatego (tj. przebywanie w niej dłużej niż 30 dni).

Z dniem 29 lutego 2024 roku, wyłączony został typ zdarzenia *przypisanie do działalności* na zgłoszeniu koniowatego do rejestru.

Posiadacze koniowatych, którzy nadal nie przypisali zwierząt do działalności, **od dnia 1 marca 2024 r.** będą mogli je zgłosić jedynie poprzez ***Zgłoszenie koniowatego do rejestru*** o typie zdarzenia ***ujawnienie***, które tworzy zadanie do realizacji po stronie odpowiedniego związku hodowców koniowatych.

W przypadku, jeśli koń nie został zgłoszony do bazy danych, a posiada dokument identyfikacyjny i numer koniowatego (UELN) – należy go wpisać w zgłoszeniu. Jest to istotne, z tego względu, że w zależności od sytuacji to do związku należy decyzja – po weryfikacji danych na zgłoszeniu, w tym również numeru UELN jeśli został podany – czy w danym przypadku wymagane jest potwierdzenie tożsamości koniowatego.

Zgłoszenia siedziby stada można dokonać w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji IRZplus. Informacje o sposobie i zasadach uzyskania dostępu do tej aplikacji oraz dotyczące dokonywania zgłoszeń za jej pośrednictwem opisane są w zakładce są umieszczone w zakładce: <https://www.gov.pl/web/arimr/portal-irzplus>

Wniosek o nadanie numeru siedziby stada można także złożyć w biurze powiatowym właściwym dla adresu wskazanego w ewidencji producentów lub przekazać pocztą.

Formularz papierowy dostępny jest w biurach powiatowych, a wersja do samodzielnego wydruku dostępna jest w [Dokumentach dotyczących Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt](#).

Terminy zgłoszeń określone w ustawie:

- **do 3 miesięcy od dnia urodzenia** – zgłoszenie koniowatego do rejestru

wyjątki:

- nie później niż 150 dni przed planowanym dniem opuszczenia przez koniowatego obszaru parku narodowego albo parku krajobrazowego - zgłoszenie urodzenia, w przypadku koniowatego, żyjącego w parkach narodowych lub krajobrazowych w przypadku koniowatego urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla którego unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny został wydany przez związek hodowców koniowatych działający na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego, właściciel koniowatego albo posiadacz koniowatego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego, przekazuje go związkowi hodowców koniowatych, w celu sprawdzenia tożsamości koniowatego oraz niezwłocznego zgłoszenia informacji o unikalnym dożywotnim dokumencie identyfikacyjnym do komputerowej bazy danych informacji.

- **do 7 dni od zdarzenia** - na zgłoszenie przemieszczenia, padnięcia, zabicie oraz ubój koniowatego

Zgłoszenie przemieszczenia koniowatego należy zgłosić, jeśli koniowaty opuszcza siedzibę stada, na okres powyżej 30 dni.

Zgodnie z art. 64 lit. c rozporządzenia 2019/2035 w przypadku każdego zwierzęcia koniowatego utrzymywanego w zakładzie przez okres **przekraczający 30 dni** rejestruje się niepowtarzalny kod;

jednak z wyłączeniem poniższych przypadków:

- (i) w przypadku koniowatych uczestniczących w konkursach, wyścigach, pokazach, treningach i zrywce przez okres nieprzekraczający 90 dni;
- (ii) w przypadku samców koniowatych do celów hodowli utrzymywanych w sezonie rozplodowym;
- (iii) w przypadku samic koniowatych do celów hodowli utrzymywanych przez okres nieprzekraczający 90 dni.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż przemieszczać można **wyłącznie zidentyfikowane koniowate**, z wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 21 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2021/963, w których zwierzęta:

- są nieodsadzonymi zwierzętami koniowatymi towarzyszącymi swojej matce lub klaczy matce zastępczej;
- są przemieszczane lub transportowane w sytuacji nadzwyczajnej związanej z samym zwierzęciem lub z zakładem, w którym są utrzymywane;

- przemieszczane są do rzeźni, na zasadzie odstępstwa udzielonego przez właściwy organ;
- gdy zwierzę koniowate należy do populacji koniowatych żyjących w półdzikich warunkach i gdy zastosowanie mają warunki określone w art. 60 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/2035.

W przypadku przemieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej koniowatego, dla którego unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny został wydany przez związek hodowców koniowatych działający na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego, właściciel koniowatego albo posiadacz koniowatego, **przekazuje w terminie 7 dni od dnia przemieszczenia koniowatego związkowi hodowców koniowatych unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny** w celu sprawdzenia tożsamości koniowatego oraz niezwłocznego zgłoszenia informacji o unikalnym dożywotnim dokumencie identyfikacyjnym do komputerowej bazy danych.

Ważne!

Umożliwiono posiadaczom/właścicielom koniowatych zgłaszanie w aplikacji IRZplus koni do rejestru o typie zdarzenia: *przemieszczenie z państwa UE, przemieszczenie z państwa niebędącego członkiem UE*. Dalsze postępowanie dla tych zgłoszeń posiadacze/właściciele koniowatych powinni konsultować ze związkiem.

Do wniosku o wydanie unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego lub zarejestrowanie istniejącego dokumentu identyfikacyjnego, dołącza się tłumaczenie na język polski dokumentów towarzyszących koniowatemu wydanych w państwie trzecim, dokonane przez tłumacza przysięgłego.

Tłumaczenia nie dołącza się, jeżeli dokumenty te zostały sporządzone w języku angielskim.

- **do 7 dni** należy zgłosić **zmianę właściciela koniowatego** (nowy właściciel koniowatego powinien udać się z dokumentem identyfikacyjnym koniowatego do związku hodowców koniowatych/podmiotu prowadzącego księgę stadne)

Ustawa wprowadza elektroniczny sposób dokonywania zgłoszeń do komputerowej bazy danych:

- **posiadacze koniowatych** od dnia wejścia w życie ustawy mają obowiązek składania zgłoszeń koniowatych do rejestru oraz inne zgłoszenia zdarzeń koniowatych za pośrednictwem Internetu,

- **właściciele koniowatych** mogą do końca roku 2025 składać zgłoszenia koniowatych do rejestru oraz inne zgłoszenia zdarzeń w formie papierowej. *Formularze zgłoszeń dostępne są na stronie ARiMR do pobrania i wydruku:*
<https://www.gov.pl/web/arimr/koniowate>

Zgłoszenia urodzenia do komputerowej bazy danych koniowatego dokonuje właściciel koniowatego albo posiadacz koniowatego (w zależności jakiej umowy dokonają), a wraz z tym zgłoszeniem składa wniosek o wydanie unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego, wskazując właściwy związek hodowców koniowatych/ podmiot prowadzący księgę stadną.

Należy pamiętać, że do zgłoszenia urodzenia koniowatego dołącza się oświadczenie potwierdzające, że zgłoszenie składa właściciel koniowatego, a w przypadku, gdy zgłoszenia dokonuje posiadacz koniowatego będący podmiotem – musi dołączyć kopię umowy zawartej z właścicielem koniowatego.

Od 9 stycznia 2023 Agencja udostępniła nową aplikację IRZplus, do zgłaszania wszystkich zdarzeń dotyczących zwierząt.

Formularze do zgłaszania zdarzeń dotyczących koniowatych zostały zamieszczone na stronach ARiMR, po opublikowaniu rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowego zakresu informacji zawartych w komputerowej bazie danych, pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/dokumenty-dotyczace-identyfikacji-i-rejestracji-zwierzat>.

W przypadku złożenia zgłoszenia do Biura Powiatowego ARiMR:

Agencja przekazuje związkowi hodowców koniowatych informację o zgłoszeniu do komputerowej bazy danych urodzenia koniowatego wraz z wnioskiem o wydanie unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego.

Dalsze czynności związane z identyfikacją koniowatych dokonywane są przez odpowiedni związek hodowców koniowatych/podmiot prowadzący księgi po przekazaniu przez ARiMR informacji o zarejestrowanym zgłoszeniu.

Informacje dotyczące wszystkich zgłoszeń dotyczących koniowatych przekazywane są z ARiMR **w terminie 2 dni** od wprowadzenia do komputerowej bazy danych informacji zawartych w tym zgłoszeniu.

Dodatkowo Agencja przekazuje związkowi hodowców koniowatych, który wydał unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny, informację o śmierci koniowatego w terminie 2 dni od dnia pozyskania tej informacji.

Ustawa zezwala na składanie zgłoszeń dotyczących koniowatych **za pośrednictwem związków hodowców koniowatych**, wówczas należy do zgłoszenia dołączyć kopię oświadczenia o skorzystaniu z pośrednictwa tego związku (w systemie dołączyć jako załącznik przy zgłoszeniu).

W przypadku skorzystania przez właściciela/posiadacza koniowatego z pośrednictwa związku hodowców koniowatych/podmiotu prowadzącego księgi, zgłoszenie koniowatego do rejestru wprowadza związek/podmiot, który zatwierdza zgłoszenie, a następnie po oznakowaniu i opisie koniowatego uzupełnia to zgłoszenie w zakresie numeru UELN, identyfikatora elektronicznego, opisu koniowatego oraz danych dotyczących dokumentu identyfikacyjnego koniowatego.

Dokument identyfikacyjny koniowatego

Właściciel koniowatego albo posiadacz koniowatego:

- wniosek o wydanie dokumentu identyfikacyjnego koniowatego składa wraz ze zgłoszeniem urodzenia koniowatego; (w systemie jest jako checkbox i pole wyboru, do którego związku/podmiotu kierowane jest zgłoszenie z wnioskiem)
- wniosek o wydanie duplikatu albo zastępczego unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego **składa** do związku hodowców koniowatych **za pośrednictwem kierownika biura w terminie 7 dni od dnia utraty/zniszczenia** unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego koniowatego;
- wniosek o wydanie tymczasowego dokumentu identyfikacyjnego - **składa do związku hodowców koniowatych**
- W przypadku, jeśli zidentyfikowane zwierzę koniowate stanie się zarejestrowanym zwierzęciem koniowatym, a wystawiony unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny dotyczący tego zwierzęcia, nie może zostać dostosowany w taki sposób, by spełniał on wymogi, właściciel koniowatego albo posiadacz koniowatego, składa **do związku hodowców koniowatych za pośrednictwem kierownika biura** wniosek o wydanie nowego unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego. (art. 40 ust. 3).

Z uwagi na znaczenie unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego będącego jedynym dokumentem stwierdzającym tożsamość koniowatego i umożliwiającym przemieszczenie koniowatego nie tylko na terytorium Rzeczypospolitej, ale również do innych

niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich posiadacz lub właściciel koniowatego powinien odebrać dokument osobiście, chyba że złoży oświadczenie o zgodzie na doręczenie przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru przez operatora wyznaczonego oraz poda adres wysyłki dokumentu.

Podmioty utrzymujące koniowate, zapewniają, by zwierzętom tym zawsze towarzyszył ich unikalny dokument identyfikacyjny. (Art. 66 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/2035 ust. 1).

Właściciel koniowatego nie ma obowiązku przekazywania dokumentu identyfikacyjnego posiadaczowi (będącemu podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 rozporządzenia 2021/963) pod warunkiem, że w razie potrzeby dostarczy go niezwłocznie do miejsca stacjonowania koniowatego. (Art. 66 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/2035 ust. 2, pkt a).

Wyłączenie koniowatego z łańcucha żywnościowego

W przypadku gdy koniowaty nie jest przeznaczony do uboju w celu spożycia przez ludzi (wyłączenie dożywotnie lub czasowe z łańcucha żywnościowego), posiadacz/właściciel koniowatego zgłasza do komputerowej bazy danych tę informację w terminie do 7 dni od daty dokonania wpisu, przez lekarza weterynarii wolnej praktyki, informacji o wyłączeniu koniowatego z łańcucha żywnościowego w dokumencie identyfikacyjnym koniowatego lub składa unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny koniowatego w celu zgłoszenia informacji do komputerowej bazy danych do właściwego Związku Hodowców Koni, który przekazuje tę informację do bazy w terminie 2 dni od dnia jej pozyskania.

Informacje wprowadzane w bazie danych przez Związek hodowców koniowatych/ podmiot prowadzący rejestry i księgi koniowatych

Związek hodowców koniowatych/ podmiot prowadzący rejestry i księgi koniowatych zgłasza (wprowadzając dane w aplikacji IRZplus, albo za pomocą API) do komputerowej bazy danych informację:

- czy koniowate jest, czy nie jest przeznaczone do uboju w celu spożycia przez ludzi, w terminie 2 dni od dnia pozyskania tej informacji, chyba że posiadacz koniowatego zgłosił do komputerowej bazy danych tę informację,
- o kastracji koniowatego,

- o wydanej licencji,
- o wydaniu znaku zatwierdzenia,
- o zmianie właściciela koniowatego
- o wydanym dokumencie identyfikacyjnym (nr dokumentu, opis koniowatego itd..).

WAŻNE: Opis i identyfikacja koniowatego muszą być dokonane przez właściwy podmiot: związek hodowców koniowatych/ podmiot prowadzący rejestry i księgi koniowatych w ciągu 12 miesięcy od urodzenia zwierzęcia. Termin na wprowadzenie informacji o wydanym dokumencie (unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny, tymczasowy dokument identyfikacyjny, duplikat lub zastępczy unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny) do bazy IRZplus wynosi 7 dni od dnia wydania dokumentu identyfikacyjnego.

W przypadku zmiany właściciela koniowatego:

1) unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny jest przekazywany nowemu właścicielowi koniowatego wraz z przeniesieniem posiadania tego koniowatego;

2) nowy właściciel koniowatego:

- przedstawia unikalny dożywotni dokument identyfikacyjny związkowi hodowców koniowatych, który go wydał, a ten związek hodowców dokonuje w unikalnym dożywotnim dokumencie identyfikacyjnym zmiany wpisu dotyczącego właściciela koniowatego,
- przedstawia umowę, na podstawie której zostało przeniesione prawo własności koniowatego, albo składa pisemne oświadczenie o nabyciu koniowatego, które zawiera imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres poprzedniego właściciela koniowatego

– w terminie 7 dni od dnia dokonania zmiany właściciela koniowatego;

Lista zgłoszeń w aplikacji IRZplus dotyczących koniowatych:

- Zgłoszenie koniowatego do rejestru:
 - Zgłoszenie urodzenia koniowatego
 - Pierwsza rejestracja (ujawnienie)
 - Przemieszczenie z państwa UE
 - Przemieszczenie z państwa niebędącego członkiem UE
- Zgłoszenie zmiany właściciela koniowatego

- Zgłoszenie przemieszczenia koniowatego
- Zgłoszenie padnięcia, zabicia, uboju koniowatego
- Zgłoszenie informacji o nadaniu lub zmianie nazwy koniowatego
- Zgłoszenie uboju koniowatego w rzeźni
- Zgłoszenie unieszkodliwienia zwłok koniowatego
- Wniosek o wydanie duplikatu dokumentu identyfikacyjnego, zastępczego dokumentu identyfikacyjnego lub nowego unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego koniowatego